

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПРИДБАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ДП «ЖИТОМИРСЬКИЙ ЛІКЕРО-ГОРІЛЧАНИЙ ЗАВОД»

(представлено к.е.н., доц. Золотницька Ю.В.)

Стаття розкриває особливості обліку надходження основних засобів від постачальників на прикладі підприємства горілчаної промисловості. Розглянуто порядок відображення в обліку операцій із придбання основних засобів у ДП «Житомирський лікєро-горілчаний завод». З метою підвищення аналітичності обліку надходження основних засобів на підприємстві запропоновано відкривати аналітичні рахунки третього порядку за каналами надходження об'єктів основних засобів

Ключові слова: облік, основні засоби, придбання.

Постановка проблеми. Основні засоби відіграють важливу роль у виробничо-господарському процесі та їх використання безпосередньо впливає на результат діяльності підприємства. Своєчасне відображення достовірної інформації про надходження основних засобів – це одне з основних завдань бухгалтерського обліку основних засобів.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Питання обліку основних засобів розглядалось багатьма вченими в галузі бухгалтерського обліку. Особливо слід виділити роботи таких науковців: С.М. Кафки, О.М. Бутова, В.В. Волошина, Н.В. Потривасєва, В.В. Погорєлова, Л.М. Очеретько, М.В. Солодовнік, І.І. Юзюк, І.М. Гноевої, С.М. Винник, Д.О. Пеліпадченко, Т.М. Власюк, К.О. Утенкова, Н.І. Пилипів, Л.С. Стригуль, А.С. Тімонова та інших. Однак, слід відмітити, що окремі питання щодо обліку надходження основних засобів від постачальників лишаються відкритими.

Метою статті є дослідити облік надходження основних від постачальників на прикладі виробничої діяльності ДП «Житимирський лікєро-горілчаний завод» та запропонувати шляхи вдосконалення цього процесу.

Викладення основного матеріалу. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби наводяться у Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» Відповідно до П(С)БО №7 основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання експлуатації) яких більше одного року, або операційного циклу, якщо він довший за рік [1].

Порядок відображення надходження необоротних активів у бухгалтерському обліку та формування їх первісної вартості залежить від того, як і за яких умов вони придбані. Застосування різних видів вартості при оцінці необоротних активів, що надходять на підприємство, зумовлено можливими різноманітними шляхами надходження необоротних активів [2, с. 227].

Для успішного виконання плану ДП «Житомирський лікero-горілчаний завод» по виробництву горілчаних виробів, йому необхідно мати в наявності спеціалізоване обладнання, яке б забезпечувало це виконання.

Більшість основних засобів є власністю підприємства. З метою підвищення рівня рентабельності, ефективності виробництва та продуктивності ДП «Житомирський лікero-горілчаний завод» було придбано обладнання, розроблене за новітніми технологіями.

Основні засоби ДП «Житомирський лікero-горілчаний завод» відображаються у формі № 1 «Баланс» в першому розділі активу – «Необоротні активи». Облік придбання основних засобів здійснюється за їх первинною вартістю. Загальний порядок придбання основних засобів, формування їх первісної вартості формується згідно з п. 8 П(С)БО 7.

Розглянемо порядок формування первісної вартості об'єктів основних засобів у випадку їх придбання на території України.

Основні засоби на ДП «Житомирський лікero-горілчаний завод» надходять на підставі договорів (замовлень), що укладаються з підприємствами-посередниками або безпосередньо з виробниками основних засобів.

Так, до первісної вартості об'єкта основних засобів, придбаного в Україні, включаються: суми, сплачені постачальникам (без урахування непрямих податків) згідно з договором купівлі-продажу; реєстраційні збори, держмити, аналогічні платежі, які здійснюються у зв'язку із придбанням (отриманням) прав на об'єкт нерухомості. До таких витрат можна віднести, зокрема, держмити, сплачене при нотаріальному посвідченні договору купівлі-продажу, пенсійний збір і т. п.; витрати на страхування ризиків доставки основних засобів; витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів; непрямі податки, сплачені при придбанні об'єкта основних засобів, якщо вони не відшкодовуються підприємству (наприклад, при купівлі основних засобів для використання в операціях, що не обладаються ПДВ); інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням об'єкта основних засобів до стану, у якому він придатний для використання.

При надходженні основних засобів на ДП «Житомирський лікero-горілчаний завод» оформляється «Акт прийому-передачі основних засобів» (ф.ОЗ-1) (, у якому вказується: номер, дата оформлення, комісія, яка приймає об'єкт, його найменування, коротка технічна характеристика, початкова вартість, відмітка про відкриття інвентарної картки. Після оформлення акту за формою ОЗ-1, складають на кожну одиницю обладнання інвентарну картку (ф.ОС-7). В інвентарній картці вказується її номер, назва об'єкта, початкова вартість, акт про введення в експлуатацію (дата і номер), сума зносу.

Купуючи об'єкт основних засобів, ДП «Житомирський лікero-горілчаний завод» здійснює капітальні інвестиції. Витрати на придбання основних засобів відображаються на субрахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів». Уведення об'єктів основних засобів в експлуатацію здійснюється проведенням: Дт 10 «Основні засоби» – Кт 152 [3].

Розглянемо на числовому прикладі порядок відображення в обліку операцій із придбання основних засобів у ДП «Житомирський лікero-горілчаний завод» (табл.). Підприємство для здійснення господарської діяльності купило у постачальника резервуар для спирту вартістю 270 000 грн. (у т. ч. ПДВ – 45 000 грн.). Послуги з

доставки обладнання надає стороння організація. Вартість цих послуг – 900 грн. (у т. ч. ПДВ – 150 грн.). Обладнання встановлюють робітники підприємства. В таблиці розглянемо облік виконаних операцій.

Таблиця 1

Облік придбання основних засобів в
ДП «Житомирський лікєро-горілочний завод»

№ п.п.	Зміст операції	Первинні документи	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Перераховано постачальнику кошти за резервуар для спирту	Виписка банку	371	311	270000
2	Відображено податковий кредит із ПДВ	Податкова накладна	641	644	45000
3	Надано послуги з доставки обладнання	Акт виконаних робіт	152	631	750
4	Нараховано податковий кредит із ПДВ	Податкова накладна	641	631	150
5	Оплачено послуги з доставки	Платіжне доручення Виписка банку	631	311	900
6	Оприбутковано обладнання	Накладна	152	631	225000
7	Закрито розрахунки за ПДВ	Накладна	644	631	45000
8	Здійснено зарахування заборгованостей	Бухгалтерська довідка	631	371	540000
9	Здійснено монтаж резервуару для спирту	Розрахунково-платіжна відомість	152	66, 65	1575
10	Уведено в експлуатацію резервуар для спирту	Акт типової форми № ОЗ-1	104	152	227325

Об'єкти основних засобів, що придбаваються підприємством, обліковуються за первісною вартістю, сформованою відповідно до П(С)БО 7.

З метою підвищення аналітичності обліку надходження основних засобів на підприємстві пропонуємо відкривати до рахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів» аналітичні рахунки третього порядку за каналами надходження об'єктів основних засобів: створення власними силами (господарським чи підрядним способом); придбання за рахунок власних коштів (можна відкрити субрахунки четвертого порядку за постачальниками); безоплатне отримання основних засобів; отримання у вигляді внеску до зареєстрованого капіталу; отримання в обмін. Така інформація може бути використана для управління підприємством.

Висновки. Проведене дослідження дозволило розкрити основні аспекти обліку придбання основних засобів ДП «Житомирський лікєро-горілочний завод».

На основі проведено дослідження встановлено: первісна вартість з придбання основних засобів формується на субрахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»; уведення об'єктів основних засобів в експлуатацію здійснюється проведенням: Дт 10 «Основні засоби» – Кт 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів».

З метою підвищення аналітичності обліку надходження основних засобів на підприємстві запропоновано відкривати аналітичні субрахунки третього порядку за каналами надходження об'єктів основних засобів. Такий підхід дозволить поглибити інформативність облікових регістрів, що сприятиме поліпшенню організації обліку основних засобів та прийняттю оперативних управлінських рішень.

Список використаної літератури:

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджене наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30 лист. 1999 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

2. Кафка С. М. Методичні підходи до обліку операцій з надходження необоротних активів / С. М. Кафка, О. С. Степанюк // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. - 2014. - № 797. - С. 225-234.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: затверджена наказом Міністерства фінансів України від 25 вересня 2009 року № 1125 (із змінами і доповненнями) // [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.rada.gov.ua>.

References:

1. "Instructions on applying the Chart of Accounts for assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations", approved by the Ministry of Finance of Ukraine, no. 291, from 30 November, 1999, Parliament of Ukraine, available at: <http://zakon.rada.gov.ua>

2. Kafka S. M. (2014) Methodological approaches to accounting for income non-current assets // Visnik Natsionalnogo universitetu "Lvivska politehnika". Menedzhment ta pidpriemnitstvo v Ukraïni: etapi stanovlennya i problemi rozvitku, no 797, pp. 225-234.

3. Fixed assets: Regulation (Standard) of Accounting 7, available at: <http://zakon.rada2.gov.ua>.

ЗРЧИК Ніна Володимирівна – магістр Житомирського національного агроєкологічного університету, спеціальність «Облік і оподаткування».

Наукові інтереси:

- обліково-методичні аспекти бухгалтерського обліку основних засобів